

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal

Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály és Környezetvédelmi Osztály

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat

2023



1. A nyilatkozatról

Az alábbiakban megfogalmazott frissített környezetvédelmi nyilatkozat célja, hogy részletesen bemutassa Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztálya, valamint Környezetvédelmi Osztálya által a 2023-as évre vonatkozóan alkalmazott környezetmenedzsment rendszerét. Az említett rendszer tartalmazza a 2023-as évben lebonyolított alapvető és hangsúlyos tevékenységeket, valamint ismerteti azok változásait, szem előtt tartva a korábbi években alkalmazott módszertant. E nyilatkozat nem csupán a jelenlegi eredményeket mutatja be, hanem az évek során bekövetkezett fejlődést és változásokat is, melyek célja a fenntarthatóság elérése, valamint Győr város környezeti értékeinek hosszú távú megőrzése.

A Polgármesteri Hivatalnál alkalmazott környezetmenedzsment rendszer a városi környezet állapotának fenntartására és javítására irányul, különös tekintettel a fenntartható fejlődés elveire és az Európai Unió környezetvédelmi irányelveire. A dokumentumban részletesen ismertetésre kerülnek azok a lépések, amelyek 2023-ban megvalósultak, ideértve a környezeti terhelések csökkentését célzó intézkedéseket, a szennyezések minimalizálását, valamint a különböző környezeti elemek – például a levegő, a víz és a talaj – minőségének javítására irányuló törekvéseket. A frissített környezetvédelmi nyilatkozat célja, hogy átfogó képet adjon mindazokról az erőfeszítésekről és elért eredményekről, amelyek a környezet védelme érdekében valósultak meg.

Jelen frissített környezetvédelmi nyilatkozat, a korábbi évek módszertanát szorosan követve, átfogóan bemutatja azokat a változásokat és aktivitásokat, amelyek a 2023-as évben következtek be. Az előző évekből származó adatok és eredmények összehasonlítása révén egyértelműen látható, hogy mely területeken sikerült előrelépést elérni, és mely területeken van még szükség további fejlesztésekre. Ahogy az ezt megelőző években is, a környezetvédelmi nyilatkozat vázát a leghangsúlyosabb és legjelentősebb környezethasználati adatok bemutatása, valamint a releváns fókuszterekkel összefüggő környezeti aktivitások és tevékenységek részletes szemléltetése adja. A 2023-as környezetvédelmi nyilatkozat, hasonlóan a korábbi dokumentumokhoz, betekintést nyújt olyan nélkülözhetetlen projektekbe és programokba, amelyek középpontjában a fenntarthatóság cél- és eszközszerének biztosítása áll. Ezek a projektek különösen fontos szerepet játszanak abban, hogy csökkentsék a környezeti elemeket érő igénybevételeket és terheléseket, megőrizzék a város környezetének állapotát, és lehetőség szerint javítsák azt. A város fenntarthatósági stratégiája folyamatosan törekszik a legújabb környezetvédelmi innovációk alkalmazására, amelyek összhangban állnak a globális környezetvédelmi célokkal és a fenntarthatóságra vonatkozó ENSZ fenntartható fejlődési célokkal (SDG-k).

A 2023-as vizsgálati év szolgál a dokumentum alapjául, így ez az év minősül az elsődleges leltározási évnél. A dokumentum célja, hogy átfogó képet adjon a Polgármesteri Hivatal Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztálya, valamint a Környezetvédelmi Osztálya által végzett munkáról és az alkalmazott környezetmenedzsment rendszer hatékonyságáról. A továbbiakban a dokumentum a 2019 és 2023 közötti időszakot vizsgálja, amely lehetőséget nyújt arra, hogy az olvasó számára egy hosszabb időtávú összehasonlítás révén átláthatóvá váljanak a fenntarthatósági törekvések hatásai.

A környezetvédelmi nyilatkozat részleteiben bemutatja Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztálya, valamint Környezetvédelmi Osztálya által alkalmazott környezetmenedzsment rendszert, a környezeti tényezőket és vizsgálati paramétereket, a megvalósult fejlesztéseket, valamint a különböző környezeti programokat. Az említett szervezeti egységek keretében működtetett környezetmenedzsment rendszer kialakításakor a Bizottság 2019/61. (2018. december 19.) sz. határozata alapján figyelembevételre kerültek az Európai Bizottság közigazgatási ágazatban alkalmazandó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatai. Ezen irányelvek célja, hogy segítsék az állami szervek működését abban, hogy a lehető legkisebb környezeti terhelést generálják, miközben a hatékonyságot és az átláthatóságot fenntartják.

A nyilatkozat egyik legfontosabb eleme az, hogy bemutatja a különböző környezeti tényezőkre vonatkozó adatokat, ideértve a levegőminőség, a zajszint, a talaj- és vízminőség állapotát, valamint az energiafelhasználás és hulladékkezelés alakulását is. A 2023-as év során Győr városának Polgármesteri Hivatala számos projektet és kezdeményezést indított el annak érdekében, hogy hozzájáruljon a város fenntartható fejlődéséhez, csökkentse a károsanyag-kibocsátást, növelje az újrahasznosítási arányokat, és javítsa a városi életminőséget. A frissített környezetvédelmi nyilatkozat célja, hogy ezekről az

intézkedésekről részletes tájékoztatást nyújtson, beleértve a megvalósított eredményeket és a jövőbeli célokat is.

2. A környezet állapota Győrben

Magyarország Alaptörvénye értelmében minden állampolgár alapvető és egyenlő joga az egészséges és élhető környezet biztosítása. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata elkötelezetten támogatja, hogy a társadalmi szolgáltatások folyamatos biztosítása és fejlesztése során a környezeti szempontok minél szélesebb körben érvényesüljenek. A városi igazgatási és vezetési döntések előkészítése és megvalósítása során a fenntarthatóság elvei, valamint annak megvalósíthatósági feltételei kiemelt szerepet kapnak, mint gyakorlati célok és meghatározó irányvonalak. Az északnyugati régió Magyarország egyik legdinamikusabban fejlődő területének számít mind gazdasági, mind fejlesztési szempontból, és ebben a folyamatban központi szerepet játszik Győr városa, amely jelentős gazdasági és ipari teljesítményével kiemelkedik. Ugyanakkor a gazdasági fejlődés és versenyképesség megőrzése mellett városunk folyamatosan szem előtt tartja a környezettudatosság erősítését, annak érdekében, hogy a jövőbeni fejlesztések ne csupán a gazdasági, hanem a környezeti szempontokat is figyelembe vegyék. A következő fejezetekben a 2023-as leltári év során bekövetkezett környezeti változások kerülnek bemutatásra, különös tekintettel azokra az intézkedésekre, amelyek a környezetminőség javítását szolgálják, és hozzájárulnak a fenntartható fejlődés biztosításához.

Levegőtisztaság és közlekedés

Győr Megyei Jogú Város levegőtisztaságának állapotát három fő kibocsátási forrás befolyásolja: a közlekedés, az ipari tevékenységek, valamint a lakossági fűtésből eredő emissziók minőségi jellemzői. A város része az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatnak, és ennek keretében két automata mérőállomás működik Győr területén. Az első mérőállomás a Szent István út mentén helyezkedik el, és elsősorban a közlekedésből származó szennyezőanyagok koncentrációját figyeli. A második mérőállomás a Szigethy Attila út és az Ifjúság körút találkozásánál található, és fő célja a városi háttérszennyezettség méréseire szolgálni, amely a lakossági és egyéb forrásokból eredő légszennyezést jellemzi.

A Szent István úti (1. számú) mérőállomáson mért adatok szerint: 2023-ben a kén-dioxid éves átlagimissziós értéke nagyobb volt a 2022-es értékhez képest, ami $4,40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ volt. Kén-dioxid esetében órák határérték-túllépés nem volt kimutatható. Nitrogén-dioxid esetén ez az érték a 2021-es $24,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -ról, 2022-ben $24,3$ -ra emelkedett, ugyanakkor 2023-ra $20,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -ra csökkent. Órák határérték-túllépés százalékos aránya 2023-ban $0,02\%$ volt. A szén-monoxid éves átlagimissziós értéke viszont jelentősen nőtt, $514 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -re. Az ózon koncentrációja $34,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ volt, viszont az együttes nitrogén-oxid koncentráció $32,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -re csökkent.

A Szigethy Attila u.- Ifjúság krt. 2. számú mérőállomáson, 2023-ban az átlagos kén-dioxid koncentráció mértéke rendelkezésre álló kellő mennyiségű adat hiányában nem volt megállapítható. Az Ifjúság körüti mérőállomás esetében nem áll rendelkezésre nitrogén-dioxidra vonatkozó adat sem, ugyanis az érvényes adatok száma szintén nem felelt meg a vonatkozó jogszabályi követelményeknek. Az ózon éves átlagimissziója 2023-ban $31,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -t volt. A szén-monoxid és az együttes nitrogén-oxid koncentráció ebben az évben sem volt meghatározható.

A PM-frakciók többségében ezúttal is negatív változás volt megfigyelhető. Az 1. mérőponton mért PM_{10} koncentráció átlagos éves nagysága $19,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, míg a $\text{PM}_{2,5}$ esetén ez a szám $13,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ volt. Előbbi esetében a napi határérték-túllépés %-os aránya azonban $1,48\%$ -ra csökkent. A 2. mérőponton a PM_{10} koncentráció nem volt meghatározható, mivel az érvényes adatok száma nem felel meg a hatályos jogszabály minőségi követelményeinek. Ezzel szemben a $\text{PM}_{2,5}$ esetén ugyanakkor alacsonyabb, $12,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -os érték volt mérhető.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata továbbra is elkötelezetten dolgozik azon, hogy intézkedések és fejlesztések révén javítsa a vármegyeszékhely levegőminőségét. A városi levegőminőséget leginkább befolyásoló tényező továbbra is a közlekedés, ezért kiemelt figyelmet fordítanak a közlekedésszervezésre és a közlekedési infrastruktúra fejlesztésére, különös tekintettel a közösségi közlekedés korszerűsítésére. A város új kerékpárutak építésével, valamint a meglévő úthálózat fejlesztésével és fenntartásával is hozzájárul az élhető és egészséges környezeti feltételek megteremtéséhez és fenntartásához. Győr városában immáron hét éve működik a GyőrBike Bérkerékpár Rendszer, amely kölcsönző állomásokon

elérhető kerékpárokkal szolgálja a lakosokat és a városba látogatókat. A közösségi kerékpárrendszer bővítésével a város továbbra is támogatja a fenntartható közlekedést, valamint a saját kerékpárral közlekedők számára rendszeresen szervezik a kerékpárok ingyenes regisztrálását és megelőlését. A 2023-ban ismét elérhető regisztráció során, a kerékpárok adatait egy rendőrségi adattárba vezetik be, és a tulajdonosok kerékpáros igazolványt kapnak, amely növeli a biztonságérzetet és elősegíti a lopások megelőzését. A kerékpáros infrastruktúra fejlesztése mellett folytatódtak a városi útfelújítási projektek is, amelyek célja a közlekedés gördülékenységeinek és biztonságának növelése. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata elkötelezetten dolgozik a fenntarthatóság előmozdításán, a közlekedési infrastruktúra korszerűsítésén, valamint az egészséges és élhető városi környezet megteremtésén, hogy a városlakók és látogatók számára folyamatosan javuló életminőséget biztosítson.

A 2023-as évben lezárult, az alatt zajló és attól kezdődő legfontosabb projektek:

2023-ban sor került a József Attila úti rendelő átalakítására és bővítésére. A projekt azonosítószáma - TOP-6.6.1-16-GY1-2019-00002. A projekt célja a Győr Szabadhegy városrészében található rendelők átalakítása és bővítése volt, mivel a meglévő épületek már nem tudták kielégíteni a járóbeteg-ellátás igényeit. A Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által megvalósított fejlesztésre 532 881 733 Ft támogatást kaptak, amely 100%-os mértékű volt. A projekt keretében a telek két részén található önálló épületek közötti szabad terület beépítésével egy új épületegység jött létre, ahol a védőnői szolgálat tanácsadó irodái kaptak helyet. A felnőtt- és gyermekorvosi rendelők az eredeti helyükön maradtak, de a fejlesztés során a közlekedést akadálymentessé tették. Az épületek modernizálása érdekében hőszigetelésük is javításra került, és a fűtést gázkazánok biztosítják, egyedi szabályozással, energiatakarékos megoldásokkal. A fejlesztés célja az volt, hogy a rendelők megfeleljenek a jelenlegi egészségügyi elvárásoknak, továbbá, hogy a szolgáltatások minősége is javuljon.

Vízminőség

A víz természetes közelsége mindig is meghatározó eleme volt a győri lakosok mindennapjainak, hiszen Győr területét négy jelentős felszíni vízfolyás érinti: a Mosoni-Duna, a Rába, a Rábca és a Marcal. Ezek a folyók alakították Győr topográfiáját, és fontos szerepet játszanak a város környezeti állapotának és ökológiai egyensúlyának megőrzésében. Nemcsak esztétikai értéket képviselnek, hanem rekreációs lehetőségeket is biztosítanak a lakosok számára. A város területén emellett számos állóvíztest, legyenek azok természetes vagy mesterséges tavak, is megtalálhatóak, amelyek ökológiai állapotának megőrzése és fenntartható hasznosítása szintén fontos szerepet játszik Győr környezeti politikájában. 2023-ban célunk volt, hogy minden fejlesztési tevékenység során alaposan mérlegeljük a felszíni vizeink minőségét és állapotát befolyásoló tényezőket. E törekvés keretében kiemelt figyelmet fordítottunk a vízparti területek tudatos kezelésére és megóvására, hiszen a szennyezések megelőzése kulcsfontosságú.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata számára 2023-ban továbbra is kiemelt fontosságú feladat a hatékony csapadékvíz-elvezetési rendszerek kialakítása és működtetése. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján egyre sürgetőbbé vált a helyi vízkárok, villámárvízi események és belvizes állapotok kezelésére irányuló intézkedések bevezetése, mivel a nagy mennyiségű csapadék következtében ezek a problémák mindennapos kihívásokat jelentenek a város számára. A klímaváltozás következményeként tapasztalható aszályhelyzetekre való felkészülés érdekében az önkormányzat a csapadékvíz-elvezetés mellett a csapadékvíztározás hatékonyságának növelésére is hangsúlyt kíván fektetni a jövőben. Ennek keretében célunk a települési szürkevízáram fejlesztése, valamint a felhasználási területek bővítése és korszerűsítése. Az önkormányzat célja, hogy a csapadékvíz-hasznosítással kapcsolatos megoldásokat integrálja a városi infrastruktúrába, így nemcsak a vízkárok csökkentésére, hanem a fenntartható vízgazdálkodás elősegítésére is törekszik. 2023-ban is kiemelt jelentőséggel bírt a vízellátottság és a vízminőség fenntartása. A települések belterületeinek vízellátottsági aránya továbbra is közel 100%-osnak tekinthető, hiszen a működési területen jelenleg 12 távlati és 20 üzemelő ivóvízbázis biztosítja a lakosság vízellátását. Győr városában a csatorna rákötési arány 2022-höz hasonlóan 98% körüli, ami szintén biztató jel, azonban a közszolgáltatások biztosításán túl fontos szempontként kezeljük a direkt bevezetések és az indirekt szennyezések okozta veszélyek minimalizálását. A város vezetése kiemelten figyel a felszíni áramló és álló vizek állapotának megóvására, hiszen ezeket elsődlegesen a szennyvízbevezetések, légköri kiülepedések, talajból való ki- és bemosódások, valamint a potenciális káros szennyezések befolyásolják.

A város jövőbeli tervei között szerepel a vízellátási és vízminőségi rendszerek korszerűsítése, hogy a lehető legjobban támogathassuk a lakosság igényeit, valamint biztosíthassuk a fenntartható vízgazdálkodást. E

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat 2023

törekvések részeként célunk a vízminőség további javítása és a vízvagyon megóvása, ami elengedhetetlen a győri lakosság életminőségének megőrzéséhez és a környezeti fenntarthatóság biztosításához.

A Központi Statisztikai Hivatal adatfrissítései okán, 2023-as adatok nem érhetők el, így az előző éves gyakorlatnak megfelelően, a 2022-es adatok kerülnek ismertetésre.

A közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza 2022-ben 484,0 km volt a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján. Az ellátó rendszerbe bekapcsolt lakossági felhasználó 60 928 db-ra volt tehető. Az összesen szolgáltatott víz mennyisége 2022-ben meghaladta 6 950 890 m³-t, melyből 5 123 580 m³-t a lakosságnak szolgáltatott vízmennyiség tett ki. A 2022-es évben a közüzemi szennyvízhálózat hossza 476,8 km-re volt tehető. Ebből az elválasztott rendszerű csatornahálózat 309,5 km-re volt tehető, míg az egyesített rendszerű csatornahálózat 167,3 km-es hosszúságú volt. A közcsonatán elvezetett összes szennyvíz mennyisége 8 214 290 m³. A bekapcsolt lakások száma növekedett, mégpedig a 59 700 db-ra. A rákötési arány mértéke közel 98% volt.

A 2023-as évben lezárult, az alatt zajló és attól kezdődő legfontosabb projektek:

A "Zöld város kialakítása III. – Vízparti rekreációs fejlesztések Győrben" című projekt – a projekt azonosítószáma TOP-6.3.2-16-GY1-2019-00003 – keretében 400.000.000 Ft, 100%-os támogatás felhasználásával létrejött fejlesztés célja Győr város sport- és rekreációs funkciójának erősítése, valamint idegenforgalmának és gazdaságának fellendítése volt. A Kálóczy téren építendő sportközpontban a csónakház és zöldterülete megújult, emellett kishajó-kikötő is kialakításra került. A projekt célja a győri sportélet fellendítése és a város hazai, valamint nemzetközi sportesemények rendezésére való alkalmassá tétele volt.

Hulladékgazdálkodás

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata számára 2023-ban is kiemelt jelentőséggel bírt a hulladék keletkezésének mennyiségi és minőségi problémáinak kezelése. A hulladékproblémák nemcsak esztétikai kérdéseket vetettek fel, hanem köz-, humán- és népegészségügyi problémákat is generáltak, így környezetvédelmi szempontból is releváns kihívást jelentettek. Fontos hangsúlyozni, hogy a hulladék a körforgásos gazdaság szempontjából jelentős gazdasági potenciállal bír, amelyet a város vezetése prioritásként kezel. A hulladékgazdálkodás és -hasznosítás hatékony megvalósítása elengedhetetlen a városi fenntarthatóság szempontjából. Győr kiemelkedő gazdasági és társadalmi helyzete, valamint a város lélekszámának folyamatos változása közvetlen hatással volt a hulladéktermelés mennyiségi jellemzőire. A változó igények és fogyasztási szokások miatt egyre fontosabbá vált, hogy a hulladékkezelési rendszerek hatékonyan alkalmazkodjanak e változásokhoz. 2004-ben az első - közterületre kikerült - szelektív hulladékgyűjtő edényszámmal szemben, a 2023-as évben már azt jóval meghaladó mennyiségű sziget és edény állt a lakosság rendelkezésére. Az újonnan kialakított szigetek túlnyomó többségében sülyesztett rendszerű szelektív edényzet-rendszer létesítése valósult meg. Ehhez több olyan gépjármű is rendelkezésre áll már, amely a speciális edényzetek kiemelésére és kiürítésére szolgál. A háztartásokban és a lakosság körében keletkező egyéb veszélyes és nem veszélyes hulladéktípusok befogadására több – számszerűen 7 db - hulladékudvar is elérhető volt 2023-ban.

A Központi Statisztikai Hivatal adatfrissítései okán, 2023-as adatok nem érhetők el, így az előző éves gyakorlatnak megfelelően, a 2022-es adatok kerülnek ismertetésre.

Az összesített mennyiségű települési hulladék nagysága 48 547,7 tonnára nőtt 2022-ben (2021: 48 041,2 tonna). Ebből 32 875,2 tonnát a lakosságtól származó települési hulladék mennyisége szolgáltatott. A szelektíven gyűjtött hulladék hányada a folyamatos növekedés ellenére, még mindig kisebb részarányt tesz ki országos léptékben is, ebből kifolyólag a városvezetés kiemelt célja lesz a szelektíven gyűjtött hulladék mennyiségének növelése és a másodnyersanyagként hasznosítható lakossági hulladékok elkülönítése. A 2022-es és a 2023-as évben is, több kihelyezett hulladékudvar is rendelkezésre állt az állandó állomány mellett a lakossági igények kielégítésére. A lakosságtól elkülönített gyűjtéssel elszállított települési hulladék mennyisége 2022-re ugyanakkor csökkent. Míg 2020-ban ennek értéke 6 378,2 tonna volt, 2021-ben már 6 729,4 tonnát tett ki, 2022-ben viszont csak 6 700,3 tonna volt.

A 2022-es és 2023-as évben is folytatódott a már évek óta sikeresen működő, zugszemetelés felszámolását célzó „hulladék kommandó” program. Ismét megrendezésre került a TeSzedd! – Önkéntesen a tiszta

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat 2023

Magyarországért akció, amely keretében önkéntes szemétszedési tevékenységet szerveztünk a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának dolgozói számára, ezzel is felhívva a figyelmet az illegális hulladéklerakás veszélyeire és az összefogás fontosságára.

Általános probléma, hogy a lakosság által használt olajnak csupán egy része kerül a hulladékudvarokba vagy lerakóhelyekre; jelentős mennyiség még mindig a lefolyókba vagy a nem megfelelő hulladékgyűjtőkbe jut. Ennek kezelésére a 2022-es év során új köztéri olajgyűjtő edények kerültek kihelyezésre a szelektív hulladékgyűjtő szigetek közelében. A kihelyezett gyűjtőkonténerekbe kizárólag használt sütőolajat, zsírt és vajat lehet elhelyezni, megfelelő edényzetben.

A 2023-as évben lezárult, az alatt zajló és attól kezdődő legfontosabb projektek:

A „Komplex hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése a Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás területén” című projekt (KEHOP-3.2.1-15-2017-00016) 2018 februárjában indult, és célja a hulladékkezelési kapacitások bővítése, valamint a költséghatékonyság növelése volt. A projekt során 112 település érintettségével, összesen 1,2 milliárd forintos költséggel valósult meg, amelyből 1,1 milliárd forint támogatás formájában érkezett (90,16%-os támogatási arány). A fejlesztések keretében jelentősen megnövelték a hulladékgyűjtő helyek számát, 40 új négyedényes gyűjtőszigetet alakítottak ki, és 60 helyszínen nagyobb gyűjtőedényeket helyeztek üzembe. A gyűjtőszigetekhez összesen 280 darab, 1500 és 2500 literes gyűjtőedényt szereztek be, ezzel biztosítva az elkülönített hulladékgyűjtés hatékonyságát. Továbbá, új gyűjtőjárművet és pótkocsit vásároltak a hulladékudvarok fokozódó hulladékmennyiségének kezelésére. A projekt megvalósítása hozzájárult a fenntartható hulladékgazdálkodási gyakorlatok erősítéséhez Győr területén, javítva ezzel a helyi közszolgáltatások színvonalát. A zárórendezvényt 2023. november 29-én tartották Győrben, ahol a projekt eredményeit és a megvalósulás főbb állomásait mutatták be a résztvevők.

Zaj

Győr Megyei Jogú Város kiemelt célja, hogy a helyi adottságokat és lehetőségeket figyelembe véve folyamatosan törekedjen a zajkibocsátás mérséklésére és annak alacsony szinten tartására. Ennek érdekében a város különféle intézkedéseket és fejlesztéseket valósít meg, melyek egyaránt szolgálják a környezet védelmét és a lakosság életminőségének javítását. Az ilyen intézkedések különösen fontosak egy olyan gyorsan fejlődő város esetében, mint Győr, amely mind gazdasági, mind infrastrukturális szempontból meghatározó szerepet játszik a régióban. Az emelkedő forgalom és az ebből eredő zajhatások kezelése érdekében az önkormányzat hosszú távú és átfogó zajcsökkentési stratégiát dolgozott ki, amely a különböző területeken alkalmazott komplex megoldások révén biztosítja a fenntartható fejlődést. A zajterhelés csökkentése terén Győr városában a közlekedés bizonyul a legjelentősebb kibocsátó forrásnak, és ennek megfelelően a közlekedési infrastruktúra fejlesztése kulcsfontosságú szerepet játszik a zajhatások mérséklésében. A városvezetés számos forgalomszabályozási eszközt alkalmaz annak érdekében, hogy a forgalom gördülékenyebbé váljon, ezáltal csökkentve a forgalomból eredő zajterhelést. Ide tartoznak olyan megoldások, mint a forgalomtechnikai fejlesztések és a városi közlekedés korszerűsítése, melyek célja a közlekedési áramlás javítása és a zajkibocsátás minimalizálása.

Az elmúlt években számos infrastrukturális beruházás is megvalósult, amelyek közvetlenül hozzájárultak a zajcsökkentéshez. A város különböző pontjain, így például a lakóövezetekhez közel eső területeken zajvédő falakat telepítettek, amelyek hatékony védelmet biztosítanak a közlekedési zajjal szemben. Ezek az intézkedések nemcsak az érintett területek zajszintjét mérséklik, hanem javítják az ott élők életminőségét, és segítenek megőrizni a nyugodt, egészséges lakókörnyezetet. A zajvédő falak telepítése a jövőben is prioritás marad, különösen azokban a térségekben, ahol a forgalom miatt a zajterhelés mértéke magasabb. A városvezetés kiemelkedő eredményeket ért el a közelmúltban olyan nagy volumenű fejlesztések megvalósításával is, mint a turbó körforgalmak építése, amelyek jelentős mértékben hozzájárulnak a forgalom folyamatosságának biztosításához, ezáltal mérsékelve a közlekedési zajszintet. Emellett a Győrt keletről elkerülő út megépítése szintén fontos mérföldkő volt a város zajterhelésének csökkentésében. Az elkerülő út segítségével a városon áthaladó teherforgalom jelentős része elterelhető, ami nemcsak a zajhatások mérsékléséhez járul hozzá, hanem a belvárosi területek levegőminőségét is javítja. A zajcsökkentési intézkedések egyik fő célja, hogy a város különböző területein élők életminősége ne romoljon a forgalomművekedés következtében, és hogy biztosított legyen a csendes, nyugodt lakókörnyezet. A városvezetés továbbra is elkötelezett a fenntartható városfejlesztés iránt, és folyamatosan keres olyan új megoldásokat, amelyekkel a közlekedésből eredő környezeti terhelés tovább csökkenthető. A jövőbeni

fejlesztések között szerepel a közlekedési infrastruktúra további bővítése és korszerűsítése, valamint olyan innovatív zajvédelmi technológiák alkalmazása, amelyek a legmodernebb megoldások révén biztosítják a város csendes és élhető jövőjét.

Természeti és épített értékek

A környezetvédelem iránti elkötelezettség valódi mértékét a természeti értékek állapota tükrözi egy városi környezetben. Győr Megyei Jogú Város különösen gazdag e jellegű értékekben, hiszen négy jelentős felszíni vízfolyás jelenléte és hatása alapvetően formálta a város arculatát. Az épített örökség részeként városunk méltán híres gyönyörű barokk stílusú központjáról; ezért az építészeti és műemléki értékek védelme kiemelt prioritást élvez a fejlesztések tervezésében és végrehajtásában. A városvezetés továbbra is elkötelezett amellett, hogy a természeti és épített örökségek védelme párhuzamosan valósuljon meg a zöldterületek számának és méretének tudatos növelésével. E törekvések célja, hogy a klímaváltozás elleni küzdelem érdekében fokozza a szén-dioxid-elnyelő kapacitást, így hozzájárulva a város fenntarthatóságához és életminőségének javításához. 2023-ban folytatódott a faültetési program, amely 2020 óta működik a „Győr-köcligetben”. Győr Megyei Jogú Város önkormányzata a Győr-Szol Zrt. közreműködésével minden Győrben született gyermek után fát ültetett a város területén, a Marcal teniszcentrum mellett található zöldterületen. A szülők vagy a gyermek törvényes képviselői igényelhetik a fát, amelyet vagy a szülők ültettek el saját lakókörnyezetükben, vagy a Győr-Szol végezte el ezt a feladatot. Az ültetés 3×3 méteres raszteres rendszerben történt, elősegítve ezzel a könnyebb fenntartást és eligibilitást. A 2023-as szezonban a győr-köcligeti fák száma 112 darabbal nőtt, 57 oszlopos növény a fiú-, 55 gömbfa pedig a leánygyermekeket szimbolizálja. A Győr-köcligetbe eddig összesen 377 db fa került, 186 db gömbfa és 191 db oszlopos. A Győr-köcliget fáival együtt 457 csemetét és 2779 cserjét ültettek el a város területén. A fa telepítés az elmúlt évekhez hasonlóan valamennyi városrészt érintette. 2020 óta közel 3000 (2949) facsemetét ültetett el a Győr-Szol Zrt. a város közterületein. Mindemellett külön kiemelandó, hogy a 30. Virágos Magyarország országos fődíját, a 30.000 főnél nagyobb városok kategóriájában Győr városa nyerte el 2023-ban. A már több éve futó virágosítási programban a városlakók 2023-ban is igényelhettek egyházi virágokat, hogy szebbé tegyék közvetlen környezetüket.

A 2023-as évben lezárult, az alatt zajló és attól kezdődő legfontosabb projektek:

A "Generációk Zöld Belvárosa" projekt célja Győr város környezeti állapotának javítása volt, amely a zöldfelületek és az önkormányzati tulajdonban lévő infrastruktúra megújítására összpontosított. A projekt keretében a Generációk Művelődési Háza és az Eötvös park újult meg, ezzel biztosítva a város központjában található parkok családok és fiatalok számára alkalmas, szabadidős tevékenységekre alkalmas területét. A projekt a környezeti fenntarthatóság követelményeit is szolgálta, hozzájárulva a városi zöld környezet megteremtéséhez és fenntartásához. A megvalósítás során rekonstrukcióra került az Eötvös park városi zöld infrastruktúra-hálózata, amelynek célja a növényfelület és biodiverzitás növelése, a zöldfelületek rekonstrukciója, valamint klímaturó fasorok és cserjesávok létesítése volt. Továbbá fejlesztésre került a Generációk Művelődési Háza, amely klímatudatos, energiahatékony üzemeltetést és akadálymentesítést biztosított. A projektet a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata konzorciumi formában valósította meg, konzorciumi partnerként a Generációk Művelődési Háza vett részt benne. A projekt azonosítószáma a TOP-6.3.2-16-GY1-2019-00002. A szerződött támogatás összege 596,297,762 Ft volt.

Energiahasználat

A városi élet elengedhetetlen velejárója az energiahasználat, amely napjainkban a települési ökoszisztéma szerves részét alkotja. A városi lakosság életstílusának meghatározó részét képezi, és hatása a környezeti szférákra és elemekre, valamint gazdasági súlya mára vitathatatlanra vált. Győr városa kiemelt területként kezeli az energiahatékonyág folyamatos növelését, és nagy hangsúlyt fektet a lakossági szemléletformálásra az energiahatékonyág érdekében. A város energiatudatos fejlesztéseit évről évre számos intézkedéssel igyekszik biztosítani. A városüzemeltetés keretein belül az energiatudatosság jegyében minden újonnan épülő, valamint felújításra kerülő útszakaszon és útkereszteződésben, illetve infrastrukturális fejlesztések során a LED-es közterületi világítások és kültéri megvilágítások alkalmazására törekedtek. A 2023-as év sem volt kivétel, hiszen számos közvilágítási korszerűsítés zajlott Győr városában. Továbbá, a közlekedésfejlesztési, településfejlesztési és parkrekonstrukciós folyamatok során kiemelt figyelmet fordítottak a hatékony energiahasználatra és az energiatakarékos eszközpark kiépítésére. 2023-ban is folytatódott az energiatakarékos közvilágítás fejlesztése, melynek keretében számos korszerű LED izzós lámpatestet alkalmaztak. A GYŐR-SZOL Győri Közzszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. jelentős

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat 2023

előrelépéseket tett a távhőszolgáltatás környezetbarátabbá tétele érdekében, például a 2019-es évtől kezdődően Győr energiaellátásában már nem használnak fel fűtőolajat. 2019-ben a geotermikus hő részaránya a győri távhőrendszerre kiadott hőben már 47,1% volt.

A Központi Statisztikai Hivatal adatfrissítései okán, 2023-as adatok nem érhetők el, így az előző éves gyakorlatnak megfelelően, a 2022-es adatok kerülnek ismertetésre.

Győr városában a szolgáltatott villamosenergia mennyisége 2022-ben 655 474 MWh-ra csökkent. Ezt az értéket összehasonlítva az előző évvel, láthatjuk, hogy 2021-ben ez az érték 658 685 MWh volt. A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége a 2021-es 131 575 MWh-ról, 122 960 MWh-ra csökkent. A villamosenergia-fogyasztók száma 2022-ben 84 255 db-ot tett ki, miközben a háztartási villamosenergia-fogyasztók száma 75 465 db volt. A távfűtésbe bekapcsolt lakások száma 26 081 db volt, a távhőellátásra felhasznált hőmennyiség a lakosság részére 568 378 GJ-t tett ki. A melegvízhálózatba bekapcsolt lakások száma 21 182 db volt, miközben a szolgáltatott melegvíz mennyisége a lakosság részére 603 600 m³. A háztartási gázfogyasztók száma 51 048 db volt, miközben az összes gázfogyasztói szám 54 829 db. Az összes gázcsőhálózat hossza 631,2 km, a szolgáltatott mennyiség 157 368,7 ezer m³, ahol a háztartások részére eső mennyiség 38 355,7 ezer m³ volt.

A 2023-as évben lezárult, az alatt zajló és attól kezdődő legfontosabb projektek:

A Győri Református Bölcsőde létrehozása című projekt keretében, amelynek azonosítószáma TOP-6.2.1-19-GY1-2019-00001, 592 millió forint támogatásból, 100%-os finanszírozással épült meg egy új, 24 férőhelyes bölcsőde Győrben, a Bálint Mihály utcában. A régi sóház épületét elbontották, és helyette egy energiatakarékos és akadálymentesített, két csoportszobás épületet hoztak létre, amely 3 éven aluli gyermekek ellátását biztosítja. A projekt részeként játszóudvart, babakocsi tárolót és parkolóhelyeket is kialakítottak. Az új intézmény célja a bölcsődei kapacitások bővítése és a kisgyermekes szülők munkaerőpiaci helyzetének javítása. A Kiscsillag Református Bölcsődét 2023. február 16-án adták át.

A "Szalay utcai Bölcsőde infrastrukturális fejlesztése" projekt keretében egy új, 6 csoportszobás bölcsőde épült, amely 84 férőhelyet biztosít. A projekt azonosító száma TOP-6.2.1-19-GY1-2019-00002, a támogatás összege 850.000.000 Ft. A bölcsőde építése lehetővé tette a meglévő Kígyó utcai bölcsődében található négy csoportszoba áthelyezését és további két csoportszoba kialakítását. A projekt eszközbeszerzést is magában foglalt, amely új bútorokkal, készségfejlesztő játékokkal és udvari mozgásfejlesztő eszközökkel járult hozzá a gyermekek fejlődéséhez. A fejlesztés célja a bölcsődei ellátási formákhoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségi fejlesztése volt, különös figyelmet fordítva a családbarát környezet megteremtésére, ami elősegíti a kisgyermekes szülők munkaerőpiacra való visszatérését is. A projekt befejezési dátuma 2023. október 31. volt és a záró rendezvényre 2023. október 30-án került sor.

A „Szociális városrehabilitáció Győr-Újváros területén, III. ütem” projekt keretében, a Győr-Újváros területén zajló szociális városrehabilitáció harmadik üteme került végrehajtásra. A projekt célja a hátrányos helyzetű személyek és társadalmi csoportok leszakadásának megállítása, életkörülményeik javítása, valamint a leromlott lakókörnyezet rehabilitációja volt. Ennek érdekében a Kossuth utca 36. szám alatt található, önkormányzati tulajdonú épület felújítására került sor, amely magában foglalta 15 lakás, valamint a közös helyiségek felújítását. A beruházás során energetikai korszerűsítéseket is végeztek, mint például nyílászárók cseréje, tető- és homlokzati felújítás, valamint szigetelés. A projekt befejezésére 2023.-ban került sor, összesen 485 034 121 Ft támogatás felhasználásával, amely 100%-os mértékű volt. A projekt azonosító száma TOP-6.7.1-16-GY1-2020-00002 volt.

A TOP-6.5.1-19-GY1-2020-00001 azonosítószámú projekt célja a Répce Utcai Gondozóház, Idősek Klubja, Gondozási Központ energetikai korszerűsítése volt, amelyet Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata valósított meg. A projekt keretében 166 505 344 Ft támogatást nyertek el, 100%-os támogatási intenzitással. A korszerűsítés során a külső homlokzati falak és a lapostető szigetelése, nyílászárók részleges cseréje, valamint a hőleadók cseréje és szabályozhatóságuk kialakítása valósult meg. Emellett kiépítettek egy 29,7 kWp névleges teljesítményű napelemes rendszert is. A projekt célja az energiahatékonyság növelése, a hővesztés csökkentése és a környezeti ártalmak mérséklése volt, hozzájárulva ezzel Magyarország energiaellátásának biztonságához.

A „Napelem telepítések Győr - összevont projekt” (azonosítószám: TOP-6.5.1-19-GY1-2020-00002) keretében Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 31 250 807 Ft összegű, 100%-os támogatással

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat 2023

napelemes rendszereket telepített négy intézmény tetőszerkezetére: a Kodály Zoltán utcai bölcsődére, a Szivárvány Óvodára, a Báthory Bölcsődére és a Zöld utcai bölcsődékre. A projekt célja egy önálló épületenergetikai rendszer létrehozása volt, amely megújuló energiaforrást hasznosít a közcélú energiaigény kielégítésére. A telepített rendszerek összesen 134 darab, 285 Wp teljesítményű napelemből álltak, és évente átlagosan 38,19 kWh villamos energiát termeltek. A projekt részeként elkészült Győr Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve (SECAP), amelyet a Közgyűlés 2023. szeptember 26-án fogadott el. A projekt befejezési dátuma 2023. október 31. volt.

A TOP-6.5.1-19-GY1-2020-00003 azonosítószámú projekt célja a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Községi Tér energetikai korszerűsítése volt, melyet Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata valósított meg. A projekt keretében 273 969 083 Ft támogatást nyertek el, 100%-os támogatási mértékkel. A fejlesztés során a könyvtár külső homlokzati falait szigetelték, a lapostető hőszigetelését EPS rendszerrel végezték, a nyílászárókat kicserélték, valamint a hőleadók cseréje és szabályozhatóságának kialakítása is megtörtént. Ezen felül egy 37,95 kWp névleges teljesítményű napelemes rendszert is kiépítettek. A projekt jelentősen javította az épület hőtechnikai adottságait, csökkentette a hőveszteséget, és hozzájárult a fenntartható fejlődéshez, a CO₂-emisszió csökkentésével. A projekt tervezett befejezési dátuma 2023. március 31. volt, és konzorciumi formában valósult meg a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Községi Tér Központi Könyvtárával.

A TOP-6.5.1-19-GY1-2020-00004 azonosítószámú projekt keretében a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 252 694 591 Ft támogatásból valósította meg a Mónus Illés utcai bölcsőde energetikai korszerűsítését, 100%-os támogatási arány mellett. A projekt célja az energiahatékonyság és energiatakarékosság fokozása volt a 40 férőhelyes bölcsőde épületében, amely a Győr-Ménfőcsanak és Nádorváros találkozásánál helyezkedik el. A fejlesztés keretében a külső homlokzati falak és a lapostető szigetelése, nyílászárók részleges cseréje, a hőleadók cseréje, valamint egy 5,13 kWp teljesítményű napelemes rendszer telepítése valósult meg. A projekt 2023. június 1-jén fejeződött be, hozzájárulva az energiaellátás biztonságának növeléséhez és a CO₂ emisszió csökkentéséhez.

A Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által megvalósult "Győr-Likócs Napelempark II. ütem" projekt, azonosítószáma TOP-6.5.2-15-GY1-2020-00005, 144.000.000 Ft támogatásban részesült, amelynek mértéke 60% volt. A projekt célja egy fotovoltaikus kiserőmű megépítése volt, amely a közüzemi hálózatba betáplált elektromos áramot termelt. A tervezett rendszer 575 kWp névleges teljesítményű volt, és körülbelül 728 MWh/év elektromos áram előállítását tette lehetővé. A napelemek a Győr Avar utcájában valósultak meg, és a rendszer működése fosszilis energiahordozó felhasználását nem igényelte. A projekt a fenntartható energiafelhasználást szolgálta, miközben csökkentette a város energiaszükségletét. A fejlesztés 2023. szeptember 30-án zárult.

A Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata a TOP-3.2.1-16-GM2-2020-00002 azonosítószámú projekt keretében valósította meg az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítését. A projekt célja az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés volt, összhangban a Vármegyei Klímastratégia célkitűzéseivel. A támogatás összege 850 763 832 forint volt, míg az összköltség 1 009 387 909 forintot tett ki. A projekt a Magyar Államkincstár Győr-Moson-Sopron Vármegyei Igazgatósága által került koordinálásra, és 2023. november 7-én zárult. A projekt keretében a város két önkormányzati épületének korszerűsítésére került sor. A Győr, Városház tér 3. szám alatti épület, mely körülbelül 110 éve épült, a külső nyílászárók felújítását, a fűtési rendszer átalakítását és a vízszigetelés felülvizsgálatát kapta. A korszerűsítést a Dreiszker és Társa Kft. végezte, és 2023. augusztus 22-re készült el. A másik helyszín a Győr, Töltésszer utca 20. szám alatt található, ahol szintén komplex energetikai korszerűsítés zajlott. Itt új hőszigetelő nyílászárók beépítése, homlokzati hőszigetelés, valamint a fűtési rendszer korszerűsítése valósult meg. A kivitelezők a Szabó és Társa Belsőépítészeti Kft. és az Erda Szolg Kft. voltak, és az épület 2023. augusztus 11-re készült el.

Szemléletformálás

A lakossági szenzibilizáció és a szemléletformálás a környezetszennyezés és -károsítás elleni harc egyik legfontosabb eszköze, hiszen a környezeti szempontokat maximálisan szem előtt tartó tényleges fenntarthatóság eléréséhez ezen keresztül vezet az út. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának célja, hogy minden lehetséges módon felhívja Győr lakóinak figyelmét a környezetvédelem ügyének fontosságára, a benne rejlő közös szempontokra és érdekekre, valamint az elhanyagolásával járó veszélyekre és kockázatokra. 2023-ban továbbra is aktívan működött a győri Önkormányzat Környezetvédelmi Bizottsága, amely 2020-ban elindította a Megyeszékhely fecskévédelmi programját. A program keretében újabb

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat 2023

sárgyűjtő helyek kialakítására került sor, és a fecskeállomány folyamatos monitorozása is folytatódott. Győr ismét csatlakozott a Föld órája környezetvédelmi megmozduláshoz, amelyre 2023. március 25-én került sor, amikor a város számos nevezetessége, például a Városháza, a Jedlik Ányos híd, a Kossuth Lajos híd és a Széchenyi tér díszvilágítása lekapcsolásra került. Az ismét megtartott „ZöldGYŐR” – III. Győri Klíma EXPO minden korosztály számára színvonalas, sokrétű és szórakoztató programot kínált 2023-ban is. Az Önkormányzat elkötelezett célja, hogy a következő években is megrendezze az Expót, szakmai nappal, előadásokkal és iskolák számára tematikus kiállítással egybekötve. Ismét megrendezésre került az Európai Mobilitási Hét és Autómentes Nap. A Mobilitási Hét célja a környezetbarát és fenntartható városi közlekedés népszerűsítése, amely Győrben is egyre népszerűbbé válik.

3. Társadalmi, gazdasági helyzet

Egy település környezeti állapotának megértésekor, számottevő a település társadalmi és gazdasági változásainak mibenléte. Az állandó népesség nagysága 2019-ben 124 287 fő volt, mely 2023-ra 120 883 főre csökkent.

Munkanélküliségi ráta

A nyilvántartott álláskeresők száma Győr Megyei Jogú Város területén 2019-ben 1 042 fő, 2023-ban már 1 071 fő volt. Ez utóbbi a 2022-es értékhez (953 fő) képest egy jelentősebb növekedés, annak mértéke +12,4%. Ezzel párhuzamosan a közfoglalkoztatottak száma 2019-ben 7 fő, 2020-ban 26 fő, míg 2021-ben 27 fő volt, mely 2022-ben 32 főre növekedett. A közfoglalkoztatottak száma 2023-ra 28 főre csökkent (-12,5%). Az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2023-ban 770 főre nőtt a 2019-es 687 főhöz, valamint a 2022-es 681 főhöz képest.

Foglalkoztatottsági ráta

A Központi Statisztikai Hivatal adatfrissítései okán, 2023-as adatok nem érhetők el, így az előző éves gyakorlatnak megfelelően, a 2022-es adatok kerülnek ismertetésre.

A Győr Moson Sopron vármegyei foglalkoztatottsági ráta 2015-ben 62,0%-ra, 2016-ban 63,6%-ra, 2017-ben 65,4%-ra, 2018-ban már 66,7%-ra, 2019-ben 67,0%-ra, 2020-ra 66,8%, 2021-re 67,6%, 2022-es évre pedig 68,6%-ra növekedett. Mind Győr-Moson-Sopron Vármegye, mind pedig Győr Megyei Jogú Város mind a foglalkoztatottsági ráta növekedésében, mind a munkanélküliség mértékének helyzetében kiemelkedő teljesítményt mutatott az elmúlt időszakban.

Gazdasági szervezetek

A regisztrált gazdasági szervezetek száma városunkban a 2022-es viszonyokhoz képest csökkenést mutatott. 2019-ben 26 939 db, 2020-ban 27 605 db, 2021-ben 28 331 db, 2022-ben 28 013 db, míg 2023-ban 27 507 db regisztrált gazdasági szervezet volt Győr Megyei Jogú Város területén. A 2022-es évhez viszonyított változás mértéke -1,81%. A megszűnt vállalkozások száma ezzel párhuzamosan +8,21%-kal nőtt a 2022-es 2 157 db-ról 2 334 db-ra (2023). A regisztrált korlátolt felelősségű társaságok száma a 2021-es 5 809 db-ról 2022-ben 5 896 db-ra növekedett, majd 2023-ra +0,71%-kal nőtt, 5 938 db-ra. A regisztrált betéti társaságok száma 2019-ben 1753 db, 2020-ban 1689 db, 2021-ben 1640 db, míg 2022-ben 1498 db volt. Ez 2023-ra -13,3%-kal csökkent, 1 299 db-ra. A regisztrált egyéni vállalkozók száma szintén +6,14%-kal nőtt 2023-ra. Míg 2019-ben 9 118 db, 2022-ben 9 592 db, addig 2023-ban már 10 181 db volt az egyéni vállalkozók száma.

Ipari teljesítmény

A Győr-Moson-Sopron vármegyei székhelyű ipari termelés értéke 2023 I. negyedévében 1 464 314 millió Ft, a I.-II. negyedévben 2 902 439 millió Ft, az I.-III. negyedévben 4 208 479 millió Ft, míg az I.-IV. negyedévben 5 590 443 millió Ft volt.

Turizmus, vendéglátás

A szállodai vendégek száma Győr-Moson-Sopron vármegye területén 410 368 db volt 2023-ban, mely jelentős növekedésen ment keresztül a 2022-es 376 454 db-hoz, valamint a 2021-es 214 207 db-hoz képest.

Ebből a külföldiek száma 2021-ben 100 247 db, 2022-ben 201 050 db, 2023-ban pedig 238 758 db volt. A szállodai vendégéjszakák száma 2021-ben 465 280 db, 2022-ben 726 621 db, míg 2023-ban 764 288 db volt. Az átlagos tartózkodási idő a turisztikai szálláshelyeken viszont belföldi forgalom esetén 2,3 éjszakára csökkent a 2022-es 2,4 éjszakához, valamint a 2021-es 2,8 éjszakához képest. A külföldiek esetén ez a szám 2021-ben 2,5 éjszaka, 2022-ben 2,2 éjszaka, 2023-ban pedig szintén egy csökkenő tendenciát követve, 2,1 éjszakában volt megállapítható.

4. Az alkalmazott környezetmenedzsment rendszer

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala 2008-ban szerezte meg az EMAS hitelesítést, melynek immár ötödik hitelesítési ciklusa tart. Ennél fogva folyamatosan törekszünk a rendszer töretlen és egyenletes fejlesztésére, továbbá az olyan környezetvédelmi programok megvalósítására is, amelyek lehetőséget teremtenek a környezeti teljesítmény permanens fejlesztésére és javítására. A rendszer alkalmazási területe a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztályra terjed ki, beleértve a Főépítészeti Osztályt és a Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztályt, továbbá 2022-től az újonnan létrehozott Környezetvédelmi Osztályra is, amely a Hatósági Főosztály része, jelezvén a városvezetés környezetvédelmi elkötelezettségét (1. ábra). A rendszer működtetésébe bevont létszám 2023-ban 38 fő volt a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztályon és 8 fő a Környezetvédelmi Osztályon.

A jelenleg alkalmazott környezetmenedzsment rendszer figyelembe veszi városunk további stratégiai dokumentumainak célkitűzéseit annak érdekében, hogy a meghatározott környezeti célok minél eredményesebben megvalósuljanak. Fontos továbbá a szinergiák kihasználása és az új környezeti szempontokat tartalmazó irányok meghatározása. A környezetközpontú irányítási rendszer folyamatos fejlesztése során az európai jó gyakorlatokat vesszük alapul. Ennek érdekében áttekintettük és elemeztük a közszférára vonatkozó EMAS ágazati referencia dokumentumot (a Bizottság (EU) 2019/61 határozata), és meghatároztuk azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy rendszerünk hatékonyabb legyen, és a környezeti teljesítmény javítása folyamatos és eredményes legyen.

4.1 Környezeti politika

Városunk környezetvédelmével kapcsolatos elhivatottságát, alapelveit és tanúsított magatartását a környezeti politika foglalja össze, mely magában foglalja minden olyan hosszasan fennálló vállalásait is, amelyek azok eléréséhez elengedhetetlenek. Környezeti politikánk nyilvános, ennek értelmében annak mindenkor aktuális változatát az érdeklődők, továbbá érdekelt feleink számára továbbra is elérhetővé tettük, valamint az abban foglaltakat rendszeresen felülvizsgáljuk. Ez által azt garantáljuk, hogy az abban felöleltet továbbra is összhangban és harmóniában legyenek a város számos más stratégiai célkitűzéseivel. A környezeti politika az 1. mellékletben található.

4.2 Környezeti tényezők és -hatások

A vizsgált időszakban továbbra sem történt jelentősebb változás az EMAS alkalmazási területeit illetően. Ennek értelmében a vonatkozó környezeti tényező – hatás párok továbbra sem módosultak a korábbiakhoz hasonlóan. Az elmúlt években alkalmazott kombinált (súlyozással ellátott) mátrix módszer eredményei alapján legfontosabb környezeti tényezőink továbbra is az alábbiak:

- villamos-energia felhasználás,
- szennyvíz-kezelés,
- hulladék-kezelés.

Önkormányzat lévén kiemelt figyelmet szánunk tevékenységünk indirekt környezeti vonatkozásaira is, amelyek cselekedeteink városra gyakorolt hatásából származnak, és akár többszörösen is meghaladhatják közvetlen környezeti hatásainkat. A közvetett környezeti hatásaink terén három fő tématerületet érdemes kihangsúlyozni, ezek a helyi szabályozások, fejlesztési, beruházási döntések, az önkormányzati infrastruktúrák és vállalkozások működtetése, valamint a szemléletformálási tevékenység. A felsorolt fókuszpontok kapcsán folyamatosan ellenőrizzük és vizsgáljuk lehetőségeinket és igyekszünk felmérni azok környezeti vonatkozásait, illetve beépíteni őket környezetvédelmi programjaink közé.

4.3 Jogi megfelelés

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat 2023

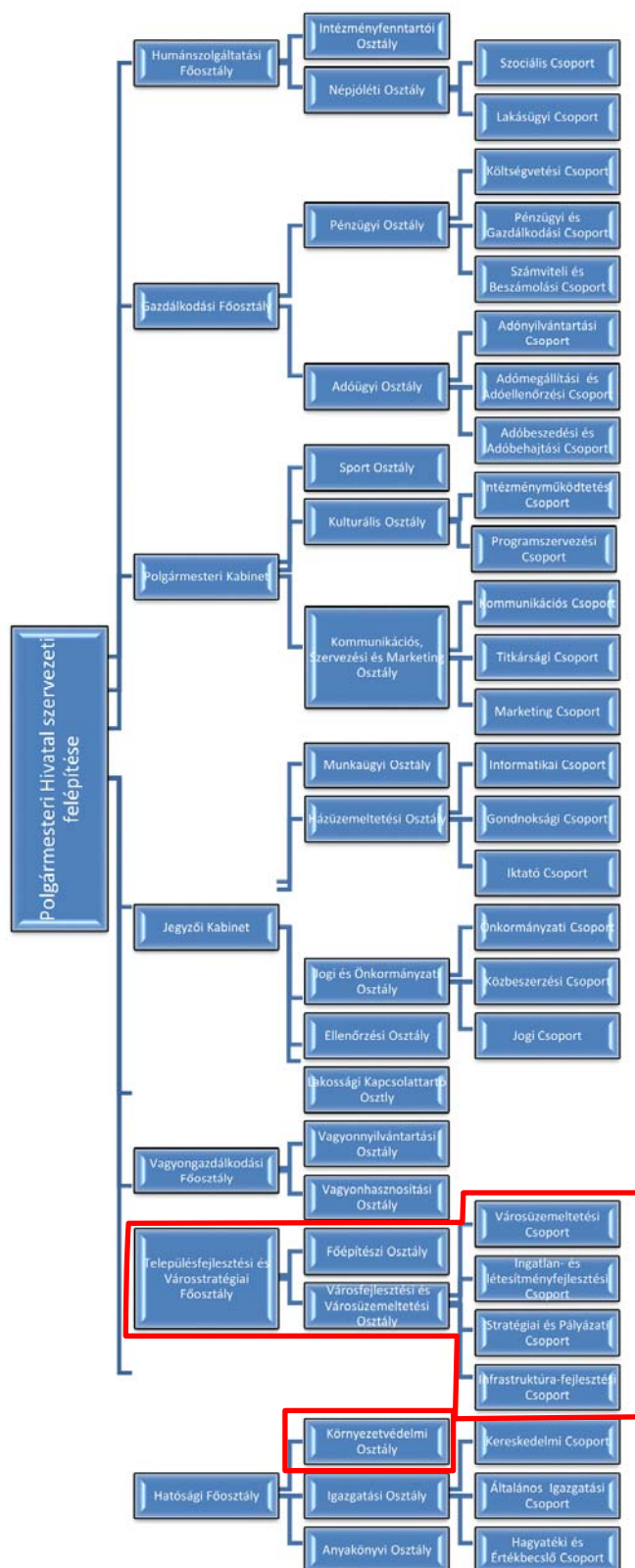
Az alkalmazott környezetmenedzsment rendszerünk működésének alapja a hivatalunkra vonatkozó jogszabályok teljes körű és hiánytalan betartása. Ennek érdekében kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy minden tevékenységünk összhangban legyen a vonatkozó jogszabályi előírásokkal. A jogszabályi megfelelés biztosítása érdekében rendszerünket rendszeresen frissítjük, és igyekszünk aktívan szerepet vállalni a jogalkotási folyamatokban, különös tekintettel a környezetvédelmi szempontokra. Az elmúlt időszakban – az erre a területre fordított figyelem eredményeként – jogszabálysértést, nemmegfelelést nem tapasztaltunk.

4.4 Környezetvédelmi vállalásaink, környezetvédelmi programunk alakulása

Környezetmenedzsment rendszerünk egyik nélkülözhetetlen eleme a középtávú környezetvédelmi célkitűzéseinket összefoglaló Környezetvédelmi Program. Ebben a környezetvédelmi nyilatkozatban bemutatjuk a 2022-2024 közötti időszakra vonatkozó Környezetvédelmi Programot, melynek kidolgozása és megvalósítása során kiemelt figyelmet fordítottunk és fordítunk arra, hogy a környezeti teljesítmény javítását, valamint a közvetlen és közvetett környezeti hatások figyelembevételét biztosítsák a meghatározott programpontok, ezzel támogatva fenntarthatósági céljaink hatékony elérését. A programok minden eleme a város egyéb stratégiáival összhangban és konszenzusban került meghatározásra, garantálva, hogy a Környezetvédelmi Program hozzájárul a magasabb szintű célok megvalósításához is.

A 2022-2024-es Környezetvédelmi Program pontjainak egy része a korábbi, 2019-2021 közötti programból került át. Ez azokat a programpontokat jelentette, amelyek nem kerültek megvalósításra a korábbi ciklusban, de továbbra is tervezünk velük. A 2022-2024-es időszakra vonatkozó átfogó környezetvédelmi program kidolgozásakor célunk volt egyrészt a korábban szerzett tapasztalatok beépítése, a folyamatban lévő fejlesztések folytatása, valamint az elkövetkező időszak várható és tervezhető fejlesztéseinek beemelése a programba. Az új program részletesen a 2. mellékletben található, és összesen 25 vállalat foglal magában, amelyek lefedik a legfontosabb környezetvédelmi témaköröket, mint például hulladékgazdálkodás, energiahasználat és klímavédelem, mobilitás, szemléletformálás, szabályozási és fejlesztési tevékenységek, valamint biodiverzitás. A környezetvédelmi program mellett a város több más stratégiai dokumentuma is – például a Klímastratégia és a Települési Környezetvédelmi Program – tartalmaz számos környezetvédelmi és fenntarthatósági vállalatot, amelyek megvalósítása szintén hozzájárul a fenntartható és élhető környezet megteremtéséhez.

Az EMAS Rendelet előírásainak megfelelően, minden olyan területen, ahol lehetett, törekedtünk számszerűsített, precíz és konkrét vállalások értelmezésére és megfogalmazására. A programpontok ledolgozása az előzetesen tervezett menetrend szerint történik, amennyiben ettől eltérés tapasztalható, annak okai szerepeltetésre kerülnek a programban, amely a mellékletben található.



1. ábra: Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának szervezeti felépítése (az EMAS-ban résztvevő szervezeti egységek pirossal jelölve)

5. A környezeti teljesítmény alakulása

Egy környezetmenedzsment rendszer működtetésének lényege 2023-ban is a fenntartható fejlődés megvalósítása, amelynek központi célja a környezeti teljesítmény folyamatos javítása. Annak érdekében, hogy az e cél megvalósítására hozott döntések és intézkedések eredményességét pontosan nyomon követhessük, környezeti mérőszámokat és indikátorokat alkalmazunk. Az egyes mutatószámok figyelemmel kíséréséhez előzetesen meghatároztuk az adatgyűjtési módszereket és azok időbeli gyakoriságát. Ezek az indikátorok nemcsak a legfontosabb tényezők mérésére alkalmasak, hanem a változások megfelelő felbontásban történő ábrázolására is. Az intézkedések átgondolásához és további fejlesztéséhez a folyamat során nyert információk elemzése, kiértékelése és vizsgálata alapvető fontosságú. 2022-től kezdődően az EMAS érvényességi területét kibővítették a Hatósági Főosztály Környezetvédelmi Osztályával, ami szükségessé tette a környezeti indikátorrendszer kiegészítését is. Az újonnan csatlakozó osztály tevékenysége hasonló a rendszer korábbi alapját képező Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály működéséhez, így új mérőszámok bevezetésére nem volt szükség, csak a meglévő indikátorok kiegészítésére.

A következő alfejezetek az indikátorok 2023. évi állapotáról fognak tájékoztatást adni, miközben az egyes értékeket összehasonlítjuk a vizsgálati évet megelőző évek adataival. Ezáltal lehetőség nyílik egy párhuzamos értékelésre, amely bemutatja, hogyan viszonyul a 2023-as év a korábbi évek eredményeihez. Emellett az EMAS rendelet által előírt követelményeknek megfelelően beszámolunk a nyilvántartott kulcsindikátorok 2023-as változásairól. A specifikus számadatok kiszámításának alapja minden esetben a környezetmenedzsment rendszerbe bevont munkavállalók száma, kivéve az anyagfelhasználást, amelyről az adott alfejezetben nyújtunk részletes információt.

5.1 Működési alapadatok

2023-ban a 2022-es évre jellemző tendenciához hasonlóan, az Önkormányzat átlagos létszáma +1,45%-kal, 312 főre nőtt. A 2023. évi költségvetés során a hivatali költségvetési bevétel kis mértékben (-3,99%) csökkent, ezzel párhuzamosan szintén csökkent a költségvetési kiadás értéke is. A beépített terület értékei, úgy, mint a Polgármesteri Hivatal összesített alapterülete, valamint annak kirendeltségei sem változtak a vizsgált évben.

A Polgármesteri Hivatal működési alapadatai

	Egység	2019	2020	2021	2022	2023	Változás '22-'23
Munkatársi létszám	fő	342	295	301	308	312	+1,45 %
Költségvetési bevétel	millió Ft	47 226	66 654	57 416	99 579	95 614	-3,99
Költségvetési kiadás	millió Ft	55 753	53 610	66 706	99 579	95 614	-3,99
Beépített terület (Hivatal)	m ²	10 094	10 094	10 094	10 094	10 094	-
Beépített terület (Kirendeltségek)	m ²	515	515	515	515	515	-

Az EMAS rendszerbe bevont szervezeti egységek köre a 2021-es évben bővült az újonnan létrejött Környezetvédelmi Osztály bevonásával, melynek létszáma 5 főre volt tehető, ez a szám a 2022-es évre vonatkozóan 8 főre növekedett és 2023-ban is tartotta ezt a létszámot. A Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály (mint a környezetmenedzsment rendszer korábbi alkalmazási területe) legfőbb adataiban az elmúlt évekhez képest már jelentősebb változás is kimutatható volt. A Főosztály létszáma a 2022-es évre 35 főre volt tehető ugyanakkor ez a szám a 2023-as évre 38 főre növekedett. A környezetvédelmi programban megfogalmazott vállalások teljesítésére a Főosztály továbbra is jelentős támogatást kap.

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat 2023

Az EMAS rendszerbe bevont szervezeti egység működési adatai

Egység	2019	2020	2021	2022	2023	Változás '22-'23	
Munkatársi létszám (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	fő	42	35	34	35	38	8,57%
Munkatársi létszám (Környezetvédelmi Osztály)	fő	-	-	5	8	8	-
Fajlagos munkatársi létszám (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	%	12,27%	11,86%	11,30%	11,38	12,18	7,02
Fajlagos munkatársi létszám (Környezetvédelmi Osztály)	%	-	-	1,66%	2,60	2,56	-1,43
Környezetvédelmi Program teljesítésére rendelkezésre álló költségvetés	millió Ft	5	5	5	5	5	-

5.2 Energia-felhasználás

Az egyik legfontosabb kulcsindikátor az energiafelhasználás mértékének alakulása. Míg 2021-ben az összesített villamosenergia-felhasználás értéke 372 742 kWh volt, addig a 2022-es évre ez az érték már a 2014-es értéket is alulmúlva, 354 835 kWh-n tendált. 2023-ban ez az érték 379 819 kWh volt, mely a tavalyi évhez képest +7,04%-os növekedést jelentett. A hő-felhasználás a 2023-as évre -8,09%-kal, 793 333 kWh-ról (2022) 729 167 kWh-ra (2023) csökkent. A Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály esetében a fajlagos villamosenergia-felhasználás mértéke 2023-ban +7,04%-kal, 19 404,49 kWh-ról (2022) 20 770,76 kWh-ra (2023) növekedett. A Környezetvédelmi Osztály esetében ez az érték 2023-ban 2 671,60 kWh-nyi volt, mely +7,04%-os növekedést jelentett a 2022-es 2 495,87 kWh-hoz képest. A fajlagos hő-felhasználás tekintetében, a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály értéke a 2022-es 43 384,19 kWh-ról (2022) -8,09%-kal csökkent 39 875,17 kWh-ra (2023). A Környezetvédelmi Osztály esetében a változás mértéke -8,09% (2022: 5 580,21 kWh, 2023: 5 128,87 kWh).

Míg 2019-ben az éves szintű villamos energia-fogyasztás mértéke a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály esetében meghaladta a 1 573,73 kWh/fő értéket, ez a szám a 2020-as évre 1 831,85 kWh/fő-re emelkedett. 2021-ben ez az érték 1 940,76 kWh/fő értékre volt tehető, amely a 2022-es évben 1 793,96 kWh/fő értékre csökkent. 2023-ra ez az érték 1 595,95 volt, mely -11,04%-os csökkenést jelent. A Környezetvédelmi Osztály esetében az energiafelhasználáshoz kapcsolódó kulcsindikátor értéke 1 009,51 kWh/fő volt 2022-ben. 2023-ra ez az érték 975,06 kWh/fő értékre módosult (-3,41%). A kulcsindikátor esetében a számítási rendszer a villamos energia és a hőenergia számadatait veszi figyelembe. Minden év környezetvédelmi nyilatkozatában külön kiemeljük, hogy a Polgármesteri Hivatal környezetmenedzsment rendszerében kiemelt prioritás az energiafelhasználás tudatos hatékonyságának növelése és folyamatos fejlesztése. Ennek érdekében arra törekszünk, hogy az optimalizációs lehetőségeket minél alaposabban és átfogóbban feltárjuk, és ezeket a lehetőségeket azonosítva hatékony intézkedéseket és programokat vezessünk be. Az ilyen intézkedéseken keresztül igyekszünk biztosítani az energiafelhasználás csökkentését, valamint előmozdítani annak fenntarthatóbb alkalmazását, hozzájárulva a fenntarthatósági célok megvalósításához.

Egység	2019	2020	2021	2022	2023	Változás '22 -'23	
Összes villamos-energia felhasználás	kWh	394 529	382 693	372 742	354 835	379 819	+7,04%
Összes hőenergia felhasználás	kWh	814 133	789 722	833 889	793 333	729 167	-8,09%
Villamos-energia felhasználás (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	kWh	21 575	20 928	20 384	19 404	20 770	+7,04%
Hőenergia felhasználás (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	kWh	44 522	43 187	45 602	43 384	39 875	-8,09%
Teljes közvetlen energiafelhasználás (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	kWh	66 097	64 115	65 986	62 789	60 646	-3,41%
Villamos-energia felhasználás (Környezetvédelmi Osztály)	kWh	-	-	2 621,82	2 495,87	2 671,60	+7,04%
Hőenergia felhasználás (Környezetvédelmi Osztály)	kWh	-	-	5 865,48	5 580,21	5 128,87	-8,09%
Teljes közvetlen energiafelhasználás (Környezetvédelmi Osztály)	kWh	-	-	8 487,30	8 076,08	7 800	-3,41%

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat 2023

Kulcsindikátor (energia-felhasználás - Településfejlesztési és Városstratégiai)	kWh/fő	1 574	1 832	1 941	1739,96	1595,95	-11,04%
Kulcsindikátor (energia-felhasználás - Környezetvédelmi Osztály)	kWh/fő	-	-	1 697,46	1009,51	975,06	-3,41%

A szükséges elektromos energiát, a Polgármesteri Hivatal továbbra is a villamosenergia hálózatról vételezi, ennél fogva a megújuló energia arány tekintetében a magyar hálózat adatai a mértékadóak. Az előállítás tekintetében a vételezett hőenergia alapvetően továbbra is földgázalapú, ugyanakkor városunkban a távhőszolgáltatás legalább 47,1%-ának (ahogy az korábban szerepelt) forrása továbbra is geotermikus energia, ezáltal az megjelenik a Polgármesteri Hivatal energiaellátásában is.

5.3 Vízfelhasználás

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata évről évre törekszik a víztakarékos műszaki eszközök és megoldások alkalmazására, azok rendszeres időközönkénti karbantartására, valamint a környezettudatos szemléletforma érvényesítésére, a digitalizáció korának leginkább megfelelő kommunikációs formák által. 2023-ban a vízfogyasztás mennyisége (+0,79%) növekedett a megelőző évhez képest, mely változás kihatott a kulcsindikátor alakulására is.

	Egység	2019	2020	2021	2022	2023	Változás '22-'23
Összes vízfelhasználás	m³	4 083	18 059	18 432	17 386	17 523	+0,79%
Vízfelhasználás (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	m³	501	2 143	2 082	1 979	2 134	+7,86%
Vízfelhasználás (Környezetvédelmi Osztály)	m³	-	-	306	452	449	-0,66%
Kulcsindikátor (vízfelhasználás - Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	m³/fő	11,93	61,22	61,24	56,53	56,16	-0,66%
Kulcsindikátor (vízfelhasználás - Környezetvédelmi Osztály)	m³/fő	-	-	61,24	56,53	56,16	-0,66%

5.4 Hulladékgazdálkodás

A 2021-es évben az EMAS rendszerbe bevont szervezeti egységek köre bővült, ez megjelenik az indikátorokban is. A 2023-as évben összesen elszállított hulladék mennyisége +0,62%-kal növekedett 119,66 tonnáról 120,39 tonnára. Az összesített kommunális hulladék mennyisége 105,01 tonna volt. Az elszállított papírhulladék mennyisége 2022-ben 2,54 tonna volt, mely 2023-ra 2,97 tonnára növekedett (+16,6%). Az üveghulladék mennyisége 2,69 tonna volt. A műanyag hulladék mennyisége 2023-ra -38,75%-kal csökkent, 1,23 tonnára.

	Egység	2019	2020	2021	2022	2023	Változás '22-'23 (%)
Összes elszállított kommunális hulladék	t	107	92,27	85,92	85,92	85,92	0,00%
Összes elszállított papírhulladék	t	2,7	6,12	3,06	0,88	0,96	+16,6%
Összes elszállított üveghulladék	t	8,2	31,68	15,84	1,23	1,43	+16,27%
Összes elszállított műanyag hulladék	t	1,2	2,01	1,003	0,53	0,51	-38,75%
Összes elszállított hulladék	t	119,1	132,08	153,60	119,66	120,39	+0,62%
Fajlagos kommunális hulladék (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	t	14,62	15,67	12,82	12,92	13,82	+7,02%
Fajlagos kommunális hulladék (Környezetvédelmi Osztály)	t	-	-	1,89	2,95	2,91	-1,43%
Kulcsindikátor (keletkezett kommunális hulladék - Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	t/fő	0,35	0,32	0,38	0,375	0,368	-1,87%
Kulcsindikátor (keletkezett kommunális hulladék - Környezetvédelmi Osztály)	t/fő	-	-	0,39	0,377	0,377	0,02%

A Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály esetében a fajlagos kommunális hulladék mennyisége kapcsán a kulcsindikátor értéke 2023-ban 0,368 t/fő volt, amely -1,87%-os csökkenés a 2022-es évhez képest. A Környezetvédelmi Osztály esetében a hulladékhoz kötődő kulcsindikátor értéke 0,37697 t/év volt a 2023-as évben, mely kis mértékben (+0,02%) haladta meg a 2022-es értéket (0,37690 t/év).

5.5 Anyagfelhasználás

Az irodai tevékenységre vonatkozó jellemzőket leginkább az anyagfelhasználás reprezentálja. A Hivatal irodai tevékenység alakulásának fő paramétere a papírfelhasználás, amely egy kiváló mutatószámként használható számszerűsített érték. Az e paraméter melletti állásfoglalásunk oka, hogy a papírhasználat egy olyan tényező, melyre a legnagyobb ráhatás és ráhatás körvonalazódik a munkafolyamatok során. Ebből adódóan a papírhasználat csökkentését célzó szemléletformálás, valamint a környezettudatosság hétköznapiakba való átültetése kiemelt prioritású. Annak érdekében, hogy e szempontokat érvényre juttathassuk számos változást ültettünk át már a hétköznapi munkafolyamatokba. Ennek egyik ékes bizonyítéka, hogy permanensen törekszünk az elektronikus ügyintézésre való áttérésre, valamint a nyomtatáshoz használatos eszközök takarékosására, azok korszerűsítésére.

Az összes papírfelhasználás mértéke -8,49%-kal csökkent 2022-es évhez képest. Míg 2022-ben ez a mennyiség 9,87 tonna volt, addig 2023-ban már mindössze 9,04 tonna papírfelhasználás történt. Ugyanakkor ezek a viszonyszámok jelentősen függenek a papírhasználat anyagi paramétereitől, leginkább a papírmérettől. Az A4-es lapok esetében -10,95%-os csökkenést ment végbe. 2022-ben 8,84 tonna A4-es papír került felhasználásra, amely megfeleltethető 1 772 000 lapnak, mely 3 544 db csomagot jelent. 2023-ban ez már 7,87 tonnára csökkent, mely 1 578 000 lapnak és 3 156 db csomagnak feleltethető meg. Az A3-as lapok esetében a 2022-es érték 1,03 tonna volt, mely 2023-ra 1,16 tonnára nőtt (+12,56%). A Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály 2023-as fajlagos papírfelhasználása 0,17 tonna volt, mely a 2022-es 0,22 tonnához képest -21,89%-os növekedést jelent. A Környezetvédelmi Osztály esetében a változás mértéke +68,77% volt, mivel 2023-ban a fajlatos papírfelhasználás mértéke 0,1054 tonna volt a 2022-es 0,0625 tonnához képest. A Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály 2023-as ügyiratszámára összesen 1850 db volt, míg a Környezetvédelmi Osztály esetében ez a mennyiség 1147 db.

Maga a kulcsindikátor értéke a vizsgált időszakban a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály esetében -28,06%-kal 0,004 t/fő-re csökkent. A Környezetvédelmi Osztály esetében a kulcsindikátor értéke 2023-ban 0,013 t/fő volt, mely a 2021-es értékhez képest 68,77%-os növekedést jelent. Ennek a növekedésnek az oka abban keresendő, hogy a 2023-as évben a Környezetvédelmi Osztály munkája során több, mint 56%-kal több ügyiratot keletkezett (2022: 734 db; 2023: 1147 db), mely növekedés eredményeképpen a 2023-as évben az osztály immár a teljes hivatali ügyiratszám 1,17%-áért felelt, szemben a 2022-es év 0,63%-os értékével. Mivel a Környezetvédelmi Osztályra vonatkozó papírfelhasználás értékét a teljes hivatali papírfelhasználás értékéből számítjuk az ügyiratszámok arányában, ezért növekedett meg a Környezetvédelmi Osztály papírfelhasználásra vonatkozó kulcsindikátora is 2023-ban.

Egység	2019	2020	2021	2022	2023	Változás '22-'23 (%)
Összes papírfelhasználás ¹ lap	2 084 500	2 221 000	2 046 500	1 875 500	1 694 500	-9,65%
Összes papírfelhasználás t	10,98	12,00	10,55	9,87	9,04	-8,49%
Papírfelhasználás (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály) t	0,09	0,09	0,17	0,22	0,17	-21,89%
Papírfelhasználás (Környezetvédelmi Osztály) t	-	-	0,0613	0,0625	0,1054	68,77%
Kulcsindikátor (papírfelhasználás – Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály) t/fő	0,002	0,003	0,005	0,006	0,004	-28,06%
Kulcsindikátor (papírfelhasználás – Környezetvédelmi Osztály) t/fő	-	-	0,01	0,008	0,013	68,77%

¹ A Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály tevékenysége kapcsán a legfontosabb anyagáram a papírfelhasználáshoz köthető. Minden más anyagfelhasználás a Polgármesteri Hivatal egészére értelmezhető csak, így azok számszerűsítésétől itt eltekintünk.

5.6 Jellemző emisszióink

A Polgármesteri Hivatal szolgálati gépjárműinek száma 2022 és 2023 között 10-ről, 12 gépjárműre növekedett. Az üzemanyagfelhasználás (dízel) volumenében +50,86%-os növekedés ment végbe, hiszen 2023-ban a felhasznált dízelüzemanyag mennyisége 15 401 liter volt a 2022-es 10 209 literhez képest. A felhasznált benzin üzemanyag mennyisége 379,01 liter volt. Ahogy a korábbi években úgy most is törekszünk a szolgálati utak racionalizálására (pl.: tömegközlekedés, illetve telekocsi rendszer alkalmazása), sok esetben azonban erre az adott utak jellege miatt nincs lehetőség.

Éppen ezért a szolgálati utak hossza spontán ingadozást mutat, az értékek változásaiból hosszú távú következtetések nem vonhatóak le. Az összesen megtett szolgálati utak hossza 100 360 km volt 2023-ban (+32,20%).

A Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály által megtett szolgálati utak összesített hosszúsága 12 223 km volt (41,48%). A Környezetvédelmi Osztály szolgálati útjainak fajlagosított értéke 2023-ban 2 573 km volt (30,31%).

	Egység	2019	2020	2021	2022	2023	Változás '22-'23 (%)
Összes szolgálati út hossza	km	137 135	82 150	74 866	75 915	100 360	+32,20%
Összes szolgálati út (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	km	16 832	9 747	8 457	8 640	12 223	+41,48%
CO ₂ -kibocsátás a szolgálati utakból (Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály) ²	t	2,9	1,7	1,5	1,5	2,1	+41,48%
Összes szolgálati út (Környezetvédelmi Osztály)	km	-	-	1244	1975	2 573	+30,31%
CO ₂ kibocsátás a szolgálati utakból (Környezetvédelmi Osztály)	t	-	-	0,2	0,3	0,5	+30,31%
Kulcsindikátor (CO ₂ -kibocsátás – Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály)	t/fő	0,07	0,05	0,04	0,04	0,06	+30,31%
Kulcsindikátor (CO ₂ -kibocsátás – Környezetvédelmi Osztály)	t/fő	-	-	0,04	0,04	0,06	+30,31%

Az értékek változását követve a kulcsindikátor értéke is változott 2023-ban mind a Településfejlesztési és Városstratégiai Osztály (30,31%), mind a Környezetvédelmi Osztály (30,31%) esetében.

5.7 Biológiai sokféleség

A biológiai sokféleség megőrzése napjaink egyik legfontosabb feladata, hiszen a minket körülvevő épített és természetes környezet értékei anyagiakban nem kifejezhetők, ugyanakkor nélkülözhetetlenek a fenntartható életminőség biztosításához. Az ökoszisztémák stabilitása és az élővilág változatossága közvetlenül hat az emberi jólétre, ezért kiemelkedően fontos a biodiverzitás védelme. Sajnos a biológiai sokféleség folyamatos csökkenése globális szinten és a helyi közösségek életében egyaránt érzékelhető, amely az emberi tevékenységek következménye. A biodiverzitás aktív és eredményes védelme alapvetően befolyásolja az élhető lakókörnyezet minőségét és annak fenntarthatóságát. A biológiai sokféleség megőrzésének sikeréhez elengedhetetlen a környezeti tudatosság fejlesztése és a szemléletformálás magas szintű alkalmazása. Ez magában foglalja a közösségek bevonását, az oktatási és információs kampányok szervezését, valamint olyan programok lebonyolítását, amelyek a lakosság környezettudatosságát erősítik. A biológiai sokféleség védelme és a természetes élőhelyek megőrzése a környezeti politika alapvető részévé kell, hogy váljon annak érdekében, hogy a jövő generációi is élvezhessék az egészséges és sokszínű környezet előnyeit. Az EMAS Rendelet értelmében a biodiverzitással kapcsolatos kulcsindikátorok számítása a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály működéséhez közvetlenül nem kapcsolható, ezért az ezzel kapcsolatos konkrét mutatók közlését jelen formában mellőzzük. Ugyanakkor a beépített területekre vonatkozó adatok továbbra is megtalálhatók a győri Polgármesteri Hivatal működési adatai táblázatában, amely részletesen bemutatja a város fejlődésének és területhasználatának alakulását. Az ilyen adatok fontos kiindulópontot nyújtanak a városi környezet állapotának elemzéséhez és a biodiverzitás megőrzésével kapcsolatos intézkedések megtervezéséhez.

² A szolgálati utakból származó CO₂-kibocsátás számításához a Polgármesteri Hivatalnál alkalmazott Opel Astra Classic II 1,4 ECOTEC átlagos kibocsátási adatait vettük figyelembe. A számításnál – az adatok elérhetősége miatt – csak a motorüzemből származó CO₂ kibocsátások kerültek feltüntetésre.

6. Adatlap

SZERVEZET:	GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL	
AZ EMAS-BAN RÉSZTVEVŐ SZERVEZETI EGYSÉG:	GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ÉS VÁROSSTRATÉGIAI FŐOSZTÁLY KÖRNYEZETVÉDELMI OSZTÁLY	
CÍM	9021 GYŐR, VÁROSHÁZ TÉR 1.	
HIVATALOS HONLAP:	gyor.hu	
POLGÁRMESTER:	PINTÉR BENCE	TELEPHELYEK SZÁMA: 1
JEGYZŐ:	NAGYNÉ DR. LÁSZLÓ EDIT	ALKALMAZOTTAK SZÁMA: 46 FŐ
EMAS VEZETŐ:	N.N. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ÉS VÁROSSTRATÉGIAI FŐOSZTÁLY - FŐOSZTÁLYVEZETŐ	TELEFONSZÁM: 96/500-217 E-MAIL: n.n.
EMAS VEZETŐ:	HERMAN ETELKA KÖRNYEZETVÉDELMI OSZTÁLY - OSZTÁLYVEZETŐ	TELEFONSZÁM: E-MAIL: herman.etelka@gyor-ph.hu
EMAS SZAKMAI VEZETŐ:	SZEKERES GYÖRGY KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS MUNKAVÉDELMI REFERENS	TELEFONSZÁM: 96/500-138 E-MAIL: szekeres@gyor-ph.hu
TEVÉKENYSÉG:	ÖNKORMÁNYZAT	
TEÁOR SZERINTI BESOROLÁS /NACE KÓD:	84.11 ÁLTALÁNOS KÖZIGAZGATÁS	
REGISZTRÁCIÓS SZÁM:	HU-000013	
KÖRNYEZETVÉDELMI NYILATKOZAT ÉRVÉNYESÍTÉSE:	2024.11.27.	
KÖVETKEZŐ HITELESÍTÉS IDEJE:	2025-10	
HITELESÍTŐ:	FERJANCSIK ZSOMBOR	AKKREDITÁLÁSI SZÁMA: HU-V-0007/2024 AKKREDITÁLÁSRA VONATKOZÓ TERÜLETE: O 84
ÍRTA:	BÓDIZS DALMA, SIPOS DÓRA, MACHER GERGELY ZOLTÁN, DR. TORMA ANDRÁS	

A KÖRNYEZETVÉDELMI HITELESÍTŐ NYILATKOZATA A HITELESÍTÉSRŐL ÉS AZ ÉRVÉNYESÍTÉSRŐL

Ferjancsik Zsombor EMAS környezetvédelmi hitelesítői nyilvántartási szám: HU-V-0007/2024 akkreditált vagy engedélyezett a következő hatáskörben: O 84 (NACE-kód) kijelenti, hogy hitelesítette, hogy a szervezet frissített környezetvédelmi nyilatkozatában szereplő telephely(ek) vagy egész szervezet

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ÉS VÁROSSTRATÉGIAI FŐOSZTÁLY, VALAMINT KÖRNYEZETVÉDELMI OSZTÁLY

amelynek a nyilvántartási száma: HU-000013 teljesíti-e a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet valamennyi előírását.

E nyilatkozat aláírásával igazolom, hogy:

- A hitelesítés és az érvényesítés végrehajtása teljességében megfelel a 1221/2009/EK rendelet előírásainak,
- a hitelesítés és az érvényesítés eredménye megerősíti, hogy semmi nem utal arra, hogy a szervezet ne teljesítene a környezettel kapcsolatos hatályos jogi előírásokat,
- a szervezet frissített környezetvédelmi nyilatkozatának adatai és információi megbízható, hiteles és helyes képet adnak szervezet összes tevékenységéről, a környezetvédelmi nyilatkozatban meghatározott alkalmazási körön belül.

Ezen okmány nem egyenértékű az EMAS keretében való nyilvántartásba vétellel. Az EMAS keretében történő nyilvántartásba vételt kizárólag az 1221/2009/EK rendelet szerint illetékes testületek végezhetnek. Ezen okmány nem használható fel önálló nyilvános közleményként.

Kelt: 2024.11.27.

Ferjancsik Zsombor

1. sz. melléklet: Környezetvédelmi politika

EMAS környezetmenedzsment
rendszer



Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Környezeti Politikája

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata felismeri, hogy tevékenységei révén **közvetlen** (energiafelhasználás, vízfogyasztás, közlekedés, hulladékok kezelése, irodaszerek használata, beruházások, építkezések, bizonyos közigazgatási döntések) illetve **közvetett módon** (közigazgatási döntésekből adódóan) **befolyást gyakorol környezetére.**

Környezete iránt érzett felelőssége tudatában **kinyilvánítja**, hogy a döntéshozatal és mindennapi tevékenysége folyamán figyelembe veszi szűkebb és tágabb értelemben vett környezete viszonyait, valamint **biztosítja** a környezeti tényezőire nézve jelentős jogszabályok és egyéb követelmények maximális betartását.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata **felismeri és elfogadja** azt az elvet, miszerint a környezetterhelések csökkentésének leghatékonyabb módja a környezetmenedzsment rendszerek alkalmazása.

Ebből kifolyólag **kötelezettséget vállal** arra, hogy környezetmenedzsment rendszeri működést azzal a célkitűzéssel, hogy folyamatosan javítsa környezeti teljesítményét, az esetleges szennyezések és környezeti káresemények kialakulásának valószínűségét csökkentse.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata az **EMAS szerinti környezetmenedzsment rendszer** bevezetése és működtetése mellett döntött.

Az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal környezetterhelésének szisztematikus csökkentése érdekében Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata a **környezetvédelmi hivatallását** az alábbi pontokban összegzi:

- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA környezetmenedzsment rendszert működtet, hogy közvetlen és közvetett környezeti hatását azonosítani tudja,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA rendszeresen vizsgálja környezeti teljesítményét és kifejezett célja annak folyamatos javítása,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA biztosítja valamennyi környezeti, illetve környezeti vonatkozású jogszabály, illetve előírás betartását,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA beruházásai révén törekszik arra, hogy az önkormányzat és intézményei megfeleljenek a magas energiahatékonyságú, technikai követelményeknek, továbbá támogatja a megújuló energiaforrások hasznosításának megvalósulását,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA törekszik a fenntartható hulladékgazdálkodási rendszer kialakítására, ennek keretén belül célja a keletkező hulladékok mennyiségének csökkentése, minél nagyobb arányú újrahasznosítása,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA intézkedései révén megőrzi a természetes vizeket, fenntartható vízgazdálkodást folytat, biztosítja a vízbázisok védelmét,

1/2

EMAS környezetmenedzsment
rendszer



- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA szabályozási tevékenységével, forgalomszervezési intézkedéseivel, a környezetbarát közlekedés fejlesztésével, elősegíti a közlekedési eredetű káros környezeti hatások csökkentését, ennek keretén belül előmozdítja a tömegközlekedés-, kerékpár használatát,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA lehetőség szerint támogatja a környezetbarát technológiák alkalmazását, tudásigényes iparágak megjelenésével és olyan vállalkozások ösztönzésével, amelyek messzemenőkig figyelembe veszik a környezetvédelmi előírásokat,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA keresi a lehetőségeket a meglévő természetes élőhelyek védelmének javítására, valamint a megfelelő életminőség biztosítása érdekében célja a zöldterületek, folyópartok felújítása, karbantartása és fejlesztés, valamint zöldfolyosó rendszer kialakítására is törekszik,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA a fontosabb intézkedéseket megelőzően környezeti hatásvizsgálatot készít,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA a partnereit, beszállítóit és más hivatásokat, illetve hatóságokat igyekszik befolyásolni annak érdekében, hogy ezek megfeleljenek a fenntarthatóság követelményeinek,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA erősíti a helyi lakosság környezettudatos magatartását, azáltal, hogy az ügyintézés során környezetvédelmi felvilágosító, tudatformáló tevékenységet fejt ki,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA hatékony szakmai koordinációt igyekszik folytatni a települési környezetvédelmi információs háttér kialakításában és működtetésében, ezzel folyamatosan figyelemmel kísérve és javítva a települési környezet állapotát, továbbá a lakosságot annak alakulásáról rendszeresen tájékoztatja,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA alkalmazottait a környezettudatos munkavégzésre ösztönzi,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA rendszeresen aktualizálja környezetvédelmi politikáját és annak tartalmát nyilvánosságra hozza.

E környezetvédelmi politika Győr Megyei Jogú Városának környezetvédelmi hivatallását és az ezekkel összefüggő stratégiai terveit tartalmazza és mint ilyen a környezetmenedzsment rendszer hatékony működésének alapját képező környezetvédelmi célok és –programok keretét adja.

Győr, 2007. augusztus 30.



Zoltán Árpád
polgármester



Börkai Zsolt
polgármester

Dr. Papp László
jegyző

2/2

2. sz. melléklet: Átfogó környezetvédelmi program 2022 – 2024

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Érték	Határidő	Teljesültség
1.	Hulladékgazdálkodás	Szelektív hulladékgyűjtés fokozása	Szelektív hulladékgyűjtés rendszerének további optimalizálása a lehetőségek figyelembevételével a Polgármesteri Hivatal épületében		2024	0%
2.		Hulladékhasznosítás támogatása	Koncepció kidolgozása a lakossági zöld- és lomhulladék kezelésére		2023	0%
3.	Energiahasználat, klímavédelem	Energiahatékonyság növelése, karbonlábnyom folyamatos csökkentése	Fenntartható Energia- és Klíma-Akcióterv (SECAP) készítése	1 db	2023	100%
4.			Épületenergetikai fejlesztés, energetikai korszerűsítés megvalósítása az önkormányzati tulajdonú épületek esetében	5 db	2024	0%
5.			Épületenergetikai fejlesztés, energetikai korszerűsítés megvalósítása az önkormányzati tulajdonú cégek épületei esetében	3 db	2024	0%
6.			Energiahatékonyságot célzó fejlesztések a Polgármesteri Hivatal irodáiban, valamint közös használatú és ügyfélforgalom által érintett helyiségeiben		2023	0%
7.			Győr Város Klímastratégiájában vállalt szemléletformáló aktivitások megvalósítása	lásd a Klímastratégiában	2024	0%
8.			Győr-Likócs napelempark II. ütem megvalósítása	570 kW _p	2024	0%
9.			További megújuló energiaforrásokon alapuló energiatermelési lehetőségek kiépítése Győr M.J.V. közigazgatási területén		2024	0%
10.			Közvilágítás folyamatos korszerűsítése, korszerű LED-es fényforrások telepítése útfelújítások, új utak létesítése során		2024	0%
11.	Mobilitás	Elektromobilitás terjedésének támogatása	Elektromos meghajtású buszok alkalmazása a helyi közlekedésben	9 db	2023	100%

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat 2023

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Érték	Határidő	Teljesültség
12.			E-mobilitás elterjedésének további támogatása, töltőoszlopok telepítése	10 db	2024	0%
13.		Mikromobilitási lehetőségek támogatása	Kerékpáros létesítmények bővítése és felújítása (utak, támaszok, stb.)		2024	0%
14.			E-roller rendszer kiépítése Győr városában		2023	100%
15.		Fenntartható közlekedésfejlesztés	Fenntartható Városi Mobilitási Terv (SUMP) készítése	1 db	2023	100%
16.	Szemléletformálás	Munkatársak motiválása	Tematikus környezetvédelmi programok szervezése a Hivatal munkatársai számára szemléletformálási céllal	évente 1 db	2024	0%
17.		Lakossági szemléletformálás	Győri Klíma Expo megrendezése	évente 1 db	2024	100%
18.			Neves környezetvédelmi napokhoz és rendezvényekhez való csatlakozás, azok programjainak megszervezése Győrben		2024	100%
19.	Szabályozási / fejlesztési tevékenység	Jövőbeli fenntarthatósági fejlesztések támogatása	Települési Környezetvédelmi Program megújítása	1 db	2022	100%
20.			Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) készítése	1 db	2024	100%
21.			Zöld Város III program megvalósítása		2024	0%
22.			Győr M.J.V. Környezetvédelmi Bizottságának további működtetése		2024	100%

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat 2023

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Érték	Határidő	Teljesültség
23.	Biodiverzitás	Biodiverzitás megőrzése, fejlesztése	Fecskevédelmi program működtetése	1 db	2024	100%
24.			Denevérvédelmi program indítása	1 db	2024	100%
25.			Városi fakataszter elkészítése	1 db	2024	0%